

Aristotelova laž o idejama [na margini]

Timej Lokranin pitagorovac u knjižici *O duši i naravi svijeta*² odmah na početku <ističe>: »uistinu sve <sadrži> ideju, materiju i ono osjetilno kao njihov porod.« Objašnjavajući ideju: »Da je to doista nerođeno i nepokretno i ono što traje i iste naravi, inteligibilno i predložak rođenih stvari koje god se mijenjaju, da se nešto takvo zove i razumijeva kao ideja.« I nakon tumačenja materije: »To su, dakle, dva počela od kojih forma ima značenje muškog i oca«. I malo poslije: »Budući da je troje, da se spoznaje trima <sposobnostima>, a ideju doista razumom pomoću znanosti.« Zatim: »Prije nego je nebo nastalo riječju, bili su ideja i materija.« Tu je tako često najjasnije spominjanje ideje. 5 10

U tim gore navedenim riječima Aristotelu se dokazuje dvostruka laž: jedna, jer kaže da pitagorovci nisu poznavali ideje, druga, da ih je Platon prvi izmislio; nitko, naime, nije u povijest starih mudraca tako malo upućen da ne bi znao da je Timej bio pitagorovac i da je bio stariji od Platona; no to o idejama bio je zajednički nauk pitagorovaca po svjedočanstvu Jambliha u izlaganju matematike pitagorovaca; navodi ondje ove riječi Brotina, gdje Brotin u knjizi *O umu i razabiranjju*, razlikujući ih međusobno kaže ovo:³ moć razabiranja je nešto manje od uma; i ono što 15 20

² Usp. Timaeus Locrus, Περὶ φύσιος κόσμου καὶ ψυχᾶς

³ Petric nema grčki, usp. IAMB. Comm. Math. 8.63 – 67 διόπερ καὶ Βροτίνος ἐν τῷ Περὶ νοῦ καὶ διανοίας χωρίζων αὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων τάδε λέγει: ἅ δὲ διάνοια τῷ νῷ μείζον ἐστι, καὶ τὸ διανοατὸν τῷ νοατῷ ὁ μὲν γὰρ νόος ἐστὶ τὸ τε ἀπλόον καὶ τὸ ἀσύνθετον καὶ τὸ πρᾶτον νοεόν καὶ τὸ νοεόμενον.